

Posudek rigorózní práce *Galerie ve věži a její význam v dějinách každodenní kultury na Mělníku ve druhé polovině 20. století* Mgr. **Nikoly Michňové** (Ústav věd o umění a kultuře, FF JČU v Českých Budějovicích)

Oponent: doc. PaedDr. Naděžda Morávková, Ph.D., katedra historie FPE ZČU v Plzni

Předkládaná rigorózní práce se zabývá v rámci dějin každodennosti za tzv. reálného socialismu vznikem a vývojem mělnické městské galerie Ve Věži, její unikátností, okruhem lidí, které spojovala či ovlivnila, jejím kulturním i společensko-politickým významem pro Mělnicko i šíře vzato pro normalizační Československo. Práce sleduje instituci od doby jejího vzniku v šedesátých letech, zejména pak na jejich konci, až po přelom dvacátého a jednadvacátého století. Je rozdělena do sedmi kapitol, z nichž prvních šest poskytuje v podstatě chronologický obraz vývoje a proměn galerie, sedmá pak představuje formou medailonků čtyři významné osobnosti, jež se ve vedení galerie v průběhu let vystřídaly, a to Vladimíra Veselého, Hanu Soukupovou, Kryštofa Marounka a Silvii Gajdošíkovou.

Autorka si vytkla za cíl uchopit téma jako mikrohistorickou sondu do kulturních dějin a společenského života v době tzv. pražského jara a následné normalizace, a to na pozadí tehdejšího všedního každodenního života. Skutečnost, že se jedná historicky o poměrně „současné“ téma, o dobu relativně nedávnou, poskytující ještě žijící pamětníky, již však autorka sama neprožila, dělá z námětu doslova badatelskou výzvu. Osobní dobová nezúčastněnost je na jednu stranu výhodou, která skýtá potřebný odstup a absenci vzpomínkových emocí ovlivňujících naraci, na druhé straně však handicapem, neboť znesnadňuje historické vcítění a vzhled do dobové problematiky. Autorku je nutné pochválit za studium reprezentativní metodologické a teoretické literatury v oblasti kulturních dějin a dějin každodennosti, stejně jako v oblasti historikovy práce s kolektivní i individuální pamětí, v oblasti procesu formování kolektivní identity v dějinách, teorie biografistiky a dalších důležitých linií moderních paměťových dějin. Orálně historické postupy v kombinaci s pečlivým vytěžením pramenů, jež autorka hledala nejen ve veřejných archivech, ale i v soukromých sbírkách a provedla tak i velmi přínosnou práci sběratelskou, byly použity nejen v oblasti heuristické, ale také, a to zde velmi chválím, k vykreslení osobních interpretací doby, k personalizaci obecné historie v rámci tématu, na niž ovšem jinak práce celkově staví. Jde tak o jeden z dnes nejvíce akcentovaných přístupů k využití oral history v dějepisectví. V pojetí výzkumu i v syntéze je možné vnímat vzorné vedení školitele, zejména právě v oblasti metodologické. Autorka předkládá jasně formulovaný cíl i badatelský závěr,

rozsáhlý a pestrý seznam pramenů, včetně jejich interpretace, úctyhodný seznam prostudované a použité literatury, tisku, propagačních materiálů, pečlivý odkazovací a poznámkový aparát. Oceňuji také množství a kvalitu vytěžených pamětníků, celkem 13 hlavních osobností. Důležitou součástí práce je v tomto případě příloha, zejména tabelárně pojatý Přehled výstav konaných v galerii Ve Věži, který autorka sestavila z různých druhů pramenů.

Závěr práce přináší miniúvahu a konstatování na téma „zlý“ dobový režim a „nevinná“ většinová společnost. Zde vidím drobnou slabinu závěru, neboť složité a interpretačně náročné téma moderních dějin se v žádném případě nemůže vejít do takového, jakkoliv záměrně s nadsázkou myšleného, schématu. Tezi by bylo potřeba ještě více ošetřit kontextem, nebo se jí raději na tak stručném rozsahu textu, jakým je závěr studie, vzdát. Nicméně kvalitě práce tato „zkratka“ nijak neubírá.

Práci hodnotím jako zdařilou a kvalitní vědeckou studii, **doporučuji ji k obhajobě**, popřípadě i následné publikaci.

Otázka k obhajobě:

Mohla by autorka zkusit na základě výzkumu, který prováděla při tvorbě své práce, stručně shrnout, zda a případně jak se dle jejího názoru změnilo vnímání impaktu kultury, zejména pak výtvarného umění, na každodenní život člověka české společnosti v době normalizace a v době současné?

V Plzni, dne 19. 1. 2019

